

AINO-ELINA
UNKURI

MINÄ KERRON KAIKEN

Aino-Elina Unkuri

Minä kerron kaiken

SAGA Egmont

Minä kerron kaiken

Cover image: Midjourney

Copyright © 2024 Aino-Elina Unkuri and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727227238

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

1. Minä

Muistan hyvin, ettei siihen kirjahyllyyn olisi saanut kiivetä. Se oli ehdottomasti kiellettyä, enkä ihmettele miksi. Olihan se hutera eikä pystynyt toteuttamaan kovin hyvin edes nimensä mukaista työtä. Se heilui paitsi sivuttain myös eteen ja taakse epätasaisten jalkojensa vuoksi. Se huojahti aina, kun otin siitä jotain, kuten sen vanhan peltisen suklaakonvehtirasian, jonka sisällä säilytin värikyniäni. Säilytin kaikenlaista muutakin siinä hyllyssä. Sellaisia esineitä, jotka nähdessäni saattaisin hyvinkin muistaa lisäpaloja lapsuudestani mutta joita en saanut enää millään palautettua mieleeni.

Se seisoj huoneessani. Puinen, vaappuva, kaikin puolin kovin vaarallinen kirjahylly, joka olisi saattanut rojahtaa niskaani minä hetkenä hyvänsä. En tietenkään ajatellut sen olevan silloin vaarallinen. Tiesin vain, että en saanut kiipeillä siinä. Jos halusin jotain ylemmiltä hyllyiltä, minun piti pyytää äitiä tai isää avuksi.

Mutta en pyydellyt äidiltä tai isältä mitään kovinkaan usein. Olin hiljainen ja omiin oloihini vetäytyvä lapsi. Muistan

viihtyneeni päiväkodissa paremmin kuin kotona. Kävin päiväkodin pihalla yksiksenikin, vaikken voinut olla kovin vanha ja vaikkei lähiömme ollut tunnettu hyväosaisuudestaan ja turvallisuudestaan. Mutta päiväkotini oli lähellä, vastapäisen kerrostalon takana. Se suorastaan pisti silmään harmaiden betonilaatikoiden välistä, sillä se oli korkeisiin taloihin nähden matala ja muutenkin kovin piskuinen.

Päiväkotini sijaitsi vanhassa sinisessä puutalossa, jonka katto loisti punaisena. Sen pihalla kasvoi koivuja ja viinimarjapensaita, ja sen pieni varastorakennus oli täynnä kaikenlaisia jännittäviä leluja, jollaisiin minun ei ollut ollut missään muualla mahdollista tutustua. Päiväkoti oli lähes taianomainen, kodikas ja iloinen paikka, täynnä naurua, itkua, huutoa ja juoksuaskeleita. Ajattelin usein, että se oli oikea kotini. Olisin halunnut huoneeni huterine kirjahyllyineen sinne. Ajattelin, että jos hyllyni olisi siellä, se ei vaappuisi niin paljon ja siinä voisi viimein kiipeillä. Äitikin olisi siellä kanssani sellaisena kuin hän aina päiväkodista minua hakiessaan oli. Rauhallisena ja iloisena.

Muistan pohtineeni, mitä hoitajat tekivät sitten, kun lapset lähtivät. Kun minä lähdin. Kuvittelin heidän nukkuvan päiväunihuoneessa, syövän samoja ruokia ja lukevan samoja kirjoja. Ajattelin heidän omien lastensa jäävän sinne heidän kanssaan ja leikkivän pihalla vielä silloinkin, kun kaikki muut olivat jo palanneet koteihinsa. Kuvittelin meidät sinne heidän sekaansa. Minut ja äitini. Ajattelin, että jos äidillä olisi sellainen työpaikka, hän olisi aina hyvällä tuulella eikä sellainen kuin hän oli kotona. Äiti jaksaisi taas hymyillä, koska hän olisi ihmisten ympäröimä ja saisi puhua vapaasti hoitajien kuunnellella. Hän olisi iloinen ja leikkisi kanssani.

Minun ei tarvitsisi enää siivota hänen jälkiään. Ei vaatteita, jotka kasaantuivat lattialle, ei ruuantähteitä, ei piikkejä, ei pulloja eikä tyhjiä vessapaperirullia tai vanhoja sanomalehtiä.

Päiväkodissa oli siivooja, joka hoitaisi sellaiset asiat puolestamme, eikä meidän tarvitsisi palata kotiin enää koskaan.

Muistan hiipineeni, kun lähdin kotoa ensimmäistä kertaa. Selässäni oli vanha reppu, joka roikkui kuluneiden hihnojensa varassa aina pakaroihini asti. Ensimmäiselle karkuretkelleni otin mukaan vain taskulampun, pienen nukkaisten viltin, muutaman keksin ja puoleenväliin asti vedellä täytetyn limpparipullon, jonka sisällön muistan maistuneen vielä vähän Jaffalta.

Hiippailin ulos huoneestani. Kuljin aivan seinän viertä ja pidin silmällä äitiäni, joka loikoili sängyssä ja oli katselevinaan televisiota. Minun ei olisi tarvinnut hiippailla, enkä myöhemmin koskaan niin tehnytään, paitsi silloin kun isäkin oli kotona.

Ensimmäisellä kerralla en tietenkään uskonut palaavani. Pistin ulko-oven kiinni perässäni niin hiljaa kuin kykenin varoen, ettei lukko naksahdaisi nostaessani kahvan takaisin paikoilleen. Ensimmäiset kerrosvälit kuljin varovaisesti, mutta loput kolme kerrosta jo juoksin. Kengät puin vasta etuovella.

Muistan toivon kipinän ja innostuksen, kun kiipesin päiväkodin valkoisen aidan yli. Koivujen lehdet olivat tuolloin ruskankeltaisessa asussaan ja punaviinimarjat erottuivat paksuina kimppuina pensaista, joiden oksat taipuivat alaspäin niiden painosta. Kävin poimimassa kourallisen ja mutustelin marjoja tiiraillessani sisään päiväkodin ruutuikkunoista.

Rakennus oli kauttaaltaan pimeä. En nähnyt yhdessäkään ikkunassa valoa tai liikettä. Eteisen lattialla ei ollut yhtään kenkäparia. En nähnyt tuttuja turvallisia aikuisia missään. En

hoitajia, keittäjiä tai edes siivoojia kärryineen. Mihin he olivat menneet?

Istuin etuoven rappusilla jonkin aikaa, mutta pian syksyn viima alkoi tuntua raikkaan sijasta kylmältä, joten piilouduin pihan korkeimpaan leikkitelineeseen, jonka huipulla oli aidattu tähystyspaikka. Kyhjötin siellä aitaan nojaillen. Istuin niin, ettei minua ollut mahdollista nähdä, vaikka saatoin itse tarkkailla satunnaisia ohikulkijoita aidan kapeista väleistä. Pari keltaista koivunlehteä lensi tuulen mukana sisään turvapaikkaani. Lähetin ne takaisin lentoon ajatellen, että pelastin ne tallotuksi tulemiselta.

Söin keksini ja join veden. Minua vilutti. Kääriydyin vilttiin, mutta pakaroitani paleli kylmää leikkitelinettä vasten, eikä viltti edes peittänyt minua kokonaan, vaan jouduin paljastamaan kylmyydelle vuoroin kaulani vuoroin nilkkani. Piha ei ollut siinä syksyisessä pimeydessä lainkaan niin ihana ja kotoisa paikka, kuin se oli ollut aiemmin sinä samana päivänä ollessaan täynnä riehakkaita lapsia. Pihalla oli pari lamppua, mutta ne eivät olleet päällä, ja läheisten katulamppujen valo ei tuntunut oikein yltävän leikkipihalle asti. Jopa talo alkoi näyttää uhkaavalta pimeine ikkunoineen. Sen sininen väri näytti pimeydessä harmaalta, ja sen punainen katto oli jyrkkä ja korkea. Ihan kuin se olisi yrittänyt kurotella samoihin mittoihin ympärillä olevien kerrostalojen kanssa. En kuitenkaan jättänyt turvapaikkaani hetkeen. En ennen kuin minulle tuli vessahätä.

Piilouduin usein juuri sen tornin huipulle, pihan pimeyteen ja hiljaisuuteen vähitellen tottuen. Kuvittelin kai olevani pihalla kuin minä tahansa päiväkotipäivänä ja palaavani sisälle sitten kun hoitajat huutaisivat minut iltapalalle, hampaiden pesulle ja nukkumaan. Nukkumaan huoneeseen, jossa sängyt vedettäisiin

seinistä esiin ja jonka vapaalla seinustalla odottaisi huojuva kirjahyllynä.

Usein palatessani kotiin vanhempani olivat jo nukkumassa. Mutta viimeisellä kerralla äiti heräsi paluuseeni. Oli kulunut jo vuosia, tai niin ainakin luulen. Minusta oli tietysti tullut liian huolimaton. En enää piitannut oven paukkumisesta tai kenkien töminästä, kun kiskoin ne jaloistani ja pudotin lattialle. En välittänyt edes siitä, kuuluiko pulloista tai neuloista kilinää, kun siirtelin niitä pois tieltäni. Aiemmin sellaisilla äänillä ei ollut ollut minkäänlaista vaikutusta vanhempieni horrokseen.

Äiti ei sanonut mitään. Hän lampsi huoneeseeni mukanaan jotain, jonka hän laski kirjahyllynä ylimmälle tasolle niin, etten nähnyt sitä alhaalta käsin, kun purin vilttiä repustani. Äiti ei ihmetellyt toimitustani. Hän tuli lähemmäs ja istahti sänkyyn viereen matolle, jonka väriä en muista.

Muistan kuitenkin miltä äiti näytti. Silloin hän oli mielestäni tavallistakin kalpeampi. Hänen huulensa tuskin erottuivat kasvojen tasaisesta väristä. Vain silmien alla olevat pussit poikkesivat muusta kalpeudesta. Hänen silmänsä olivat tavanomaisen poissaolevat ja surumieliset, mutta hänen huokaisussaan oli muutakin kuin tyypillistä uupumusta ja epätoivoa. Hän tuijotti eteensä jonnekin. Paikkaan, joka ei ollut aivan tässä maailmassa, ei ihan minun nähtävilläni. Jonnekin, mihin hän toivoi pääsevänsä tai missä hän ehkä jo eli.

Hän istui lattialla vaaleanpunainen yöasu yllään ja villasukat jalassa, vaikka asunnossa oli mielestäni lämmin. Saatoin toki arvioida väärin, sillä olinhan juuri tullut ulkoa, kevättalvisesta yöstä, istumasta jäätyneellä turvapaikallani. Mutta äiti hytisi. Hän hengitti pinnallisesti ja yritti hetken haroa takkuisia hiuksiaan mutta laski kätensä sitten läsähtäen, kuin pelkkä

käden kannatteleminen olisi ollut liian raskasta. Hytinästään huolimatta hän myös hikoili. Silloin taisin tunnistaa oireet.

”Oletko sää syönyt mitään?” kysyin.

”Ei siellä taida... olla mitään”, äiti puhui pätkissä hengittäen välillä sisään. Puhuminen tuotti hänelle vaikeuksia. ”Piti käydä kaupassa... mutta unohdinkohan? Vai kävinkö sittenkin?”

Jätin äidin siihen ja menin keittiöön. Alakaapeissa ei ollut mitään käyttökelpoista, ei edes sokeria. Pelkästään vehnä jauhoja ja kuivia makaroneja. Jääkaappi oli yhtä tyhjä. Vain vanha, raaka jauhelihapaketti ja pari sipulia homehtui sen likaantuneissa kätöksissä. Olin juuri vienyt viimeiset pillimehut mukanani päiväkodille. Se oli minun vikani se.

Tiesin kuitenkin, että hunajapurkki oli siellä jossain. Yleensä äiti piti sitä lähellä keittiönpöydän päällä tai olohuoneessa, jossa vanhempieni sänkykin oli. Kurkistin olohuoneeseen, varmaankin liian äänekkäästi. Hän heräsi kaiketi jo silloin, mutta ei vain vielä viitsinyt nousta tai sanoa mitään.

”Missä sun hunaja on?” kysyin huoneen ovelta. En saanut vastausta, joten jatkoin etsintöjä. En muista vielä hätääntyneeni. Harkitsin ottavani äidin lompakon ja meneväni läheiseen kauppaan. Mutta sitten muistin, kuinka myöhä oli.

”Äiti?” sanoin vielä astuessani takaisin huoneeseeni, mutta äiti oli jo nukahtanut lattialle. Hän röhnötti oudossa asennossa, aivan kuin hän olisi kaatunut kyljelleen. Hänen kasvonsa olivat yhä kalpeat. Ajattelin hakea hänelle peiton, mutta silloin hänen kehonsa vavahti. Säikähdin niin, että pomppasin taaksepäin.

En ollut nähnyt sellaista ennen. Äidin keho kouristeli. Hänen kätensä koukistuivat, selkä taipui, jalat muljahtivat, ja sitten hän rentoutui taas. Tiesin, ettei sellainen ollut normaalia. Jotenkin

myös tiesin, että äidin pitäisi syödä äkkiä jotakin, jotta hänen ei kävisi pahemmin.

”Äiti, sun pitää syödä”, sanoin ja katselin ympärilleni. Häätännys alkoi iskeä, ja puhuin liian kovaan ääneen. Ryhdyin ravistelemaan äitiä, kun hän lopetti omituisen vavahtelunsa, mutta hän ei herännyt, vaikka koitin kaikkeni. Käännyin lähteäkseeni tarkastamaan uudelleen jääkaapin sisällön, mutta katseeni osuikin vaappuvan kirjahyllyn yläosaan.

Hunajapurkki. Ruokalusikkakin oli siinä valmiina, aivan kuin äiti olisi ollut jo ottamassa itselleen lusikallista mutta syystä tai toisesta unohtanut.

Päätin unohtaa kiellot. Tartuin kädelläni kolmanteen hyllyyn ja asetin jalkani kirjahyllyn toiseksi matalimmalle tasolle. Kirjahylly vaappui jo silloin, mutta vavahti oikein kunnolla, kun nostin koko painoni sen varaan. Jäin hetkeksi paikoilleni odottamaan ja tunnustelemaan, kaatuisiko se. Kirjahylly piti.

Kurkotin seuraavalle tasolle. Sydän jyskytti rinnassani, mutta yritin rauhoitella itseäni. Jos hylly alkaisi kaatua, saattaisin kuitenkin ehtiä pudottautua alas ja liukua sen alta pois. Tiesin, että minun oli kiivettävä melkein katonrajaan asti, mutta kun kapusin ylemmäs, hylly tuntui heiluvan entistä pahemmin. Vilkaistessani alas minusta tuntui, että olin paljon korkeammalla, kuin minun olisi pitänyt olla. Ihan kuin hylly olisi saanut lisää korkeutta. Pian hyllyyn asetetut valokuvat alkoivat kaatuilla ja yksi niistä tipahti räsähtäen lattialle. Peltinen kynärasiani kolisi hyllyn alatasolla.

Kurkotin kirjahyllyn ylimmälle tasolle, josta sain purkin viimein käteeni. Riemastuneena en enää edes ajatellut hyllyn huojumista. Valmistauduin hyppäämään lattialle, mutta silloin raollaan oleva ovi avautui ja isä astui huoneeseen.

Hän katsoi tovin lattialla makaavaa äitiä ja sitten minua. Hänen ilmeensä oli pelottavalla tavalla tyyni. Hänen kulmakarvansa tuskin värähtivät, vaikka roikuin siinä, melkein kirjahyllyn huipulla, ja koko kapistus huojui uhkaavasti.

Isän katse seurasi kättäni, joka piteli hunajapurkkia. Sitten se siirtyi takaisin äitiin. Hän astautui lähemmäs ja nappasi hunajan kädestäni. Tunsin huojennusta ja huojuntaa. Hyllly alkoi kaatua. Otteeni lipesi ja sen sijaan, että olisin pudottautunut jaloilleni, rämähdin selin lattialle.

Mutta kirjahyllly ei kaatunut. Isä piti siitä kiinni. Sen pystyssä pysyneet valokuvat heiluivat vielä hetken ja jokin kilisi, mutta pian kaikki asettui isän käden alla.

”Äiti”, sanoin välittämättä kivusta, jota minun oli täytynyt tuntea.

Isä katsoi minua ja piti hyllystä edelleen kiinni. Sen sijaan, että hän olisi mennyt äidin luokse ja yrittänyt herätellä tätä, hän vain katsoi minua aivan kuin äitiä ei olisi ollutkaan.

”Äiti tarvitsee...” aloitin ajatellen, että ehkä isä luuli äidin nukkuvan.

”Hylllyn ei saa kiivetä”, hän keskeytti. ”Se voi kaatua. Siinä voi käydä pahasti. Todella pahasti. Käytä nyt välillä päätäsi, piru vie, typerä lapsi.”

Sen sanottuaan hän poistui huoneesta sulkien oven perässään.

”Äiti ei ole syönyt!” huusin hänen peräänsä. Juoksin ovelle ja yritin avata sitä, mutta ovi oli visusti kiinni. Kahva ei hievahtanutkaan, vaikka yritin roikkua siinä koko painollani. Jokin piteli sitä paikoillaan. Yritin jonkin aikaa saada oven auki, mutta lopulta luovutin. Peruutin ovelta katsellen hyllyäni ja käännysin sitten katsomaan äitiä.

Hänen pitkät, ruskeat ja takkuiset hiuksensa lepäsivät lattialla kauniissa kaaressa. Hänen silmänsä olivat aavistuksen raollaan, mutta eivät liikkuneet. Hänen kasvojensa kalpeaan sävyyn sulautuneet huulet olivat raollaan, ja hänen kätensä olivat kummallisesti levällään, toinen vartalon edessä ja toinen takana. Hänen vaaleanpunainen yöpukunsa oli hikinen ja paljasti hänen napansa, jota ympäröivä iho oli pistoksista mustelmilla.

Äidin oli aina ollut vaikeaa löytää paikkaa, johon pistää. Hän oli niin laiha, että joutui istumaan kumarassa saadakseen mahansa venymään sormiensa väliin. Toisinaan hän oli pyytänyt isää pistämään piikin pakaraansa. Jossain vaiheessa isä oli kuitenkin lakannut auttamasta, ja vatsan iho oli muuttunut rohtuneen kovaksi ja tummaksi mustelmista. Hänen sormenpäänsäkin olivat kovettuneet alituisesta verensokerin mittauksesta.

Kävin kääntämässä äidin selälleen, nappasin peiton sängyltä ja käperryin häneen kiinni painaen selkäni hänen kylkeään vasten. Asetin hänen toisen kätensä ympärilleni ja kuuntelin hänen vähäistä ja katkonaista hengitystään.

Hiljalleen se hiipui entisestään. Hänen ihonsa muuttui kylmäksi.

Minä katselin kirjahyllyäni, joka oli yhä pystyssä, ja toivoin, että se olisi sittenkin kaatunut.

2. Petri

Petri huokaisee usein tyytyväisen oloisena palatessaan töistä kotiin, missä vaimon tekemä ruoka jo odottaa lämpimänä keittiönpöydällä. Tiistaisin vaimo tekee usein kanaruokaa, eikä tämä päivä ole poikkeus. Tarjolla on kookoskanaa ananaksen ja riisin kanssa. Petri rojahtaa istumaan ja alkaa haarukoida ruokaa rauhassa suuhunsa.

Lapset ovat jo syöneet, kuten heillä on tapana heti päiväkodin ja koulun jälkeen. Pöytä on katettu erilaisilla leipä- ja ruokajuomavaihtoehtoilla, joihin kuuluu viikonloppuisin myös hyvää punaviiniä. Kuten tavallista leivän päälle tarkoitetut juustot, kurkut, salaatinviipaleet ja tomaatit on viipaloitu valmiiksi ja asetettu leikkeiden kanssa niille kuuluvalla moniosaisella lautasella.

Pääruoan syötyään Petri tyhjentää maitolasinsa muutamalla kulauksella ja täyttää sen sitten sitruunaisella vedellä, josta hän ottaa vielä hörpyn ennen kuin siirtyy jälkiruokaan. Hän on ehtinyt kauhoa jo pari teelusikallista suuhunsa, kun vaimo

ilmestyy keittiöön pyykkejä laittamasta ja avaa jääkaapin huolestuneen näköisenä. Hän tuo pöydälle pikaisesti kermavaahtoa ja lusikoi siitä nokareen Petrin kiisselin joukkoon:

”Anteeksi, rakas. Tämä oli unohtua. Jätin sen jääkappiin, ettei lässähdä.”

”Kiitos rakas”, Petri hymyilee, ”mutta ei tämä kermavaahtoa kaipaa. Tämähän on mansikkaa.”

”Nuolaisenko pois? Vai annanko uuden”

”Älä ihmeessä.”

Vaimo koskettaa miehensä olkapäätä naurahtaen. Hän ottaa tyhjän ruokalautasen aterimineen tämän edestä ja vie sen tiskikoneeseen. Sitten vaimo jää odottamaan, että saisi loputkin astiat koneeseen.

Petri kuitenkin ottaa aikansa. Hän lueskelee puhelimeltaan Ylen uutisia ja selaa Facebookin uusimmat julkaisut samalla jälkiruokaansa pikkuhiljaa lusikoiden. Odotellessaan vaimo ehtii keittää kahvia ja kaataa kupillisen miehensä eteen, tämän mitään edes huomaamatta. Petri tarttuu kuin automaatiolla kahvikuppiinsa, ehkä sen tuoksun houkuttelemana, ja ottaa pitkän hörpyn.

Puhelimen akku varoittaa vähäisestä virrasta. Petri tuhahtaa ja laskee puhelimensa pöydälle. Hän hörppää kahvinsa loppuun ja kiittää sitten vaimoaan, joka käynnistää juuri televisiota olohuoneen puolella.

Asunto on remontoitu hiljattain uuteen uskoon, tyyppillisen tylsiin vitivalkoisen ja harmaan sävyihin, Petrin varsin ansiokkaan uranousun turvin. Hänellä on myös muutamia sijoitusasuntoja, jotka tuottavat hänelle kohtuullista voittoa. He näyttävät ihanteelliselta pieneltä perheeltä. Perinteisessä mielessä toimivalta. Vaimo pitää talon siistinä ja mies työskentelee. Lapset

kunnioittavat vanhempiensa auktoriteettia, ja jopa lemmikkikissa kulkee vain ja ainoastaan tontin rajojen sisäpuolella kuin se olisi siihen koulutettu.

Ehkä he ovatkin juuri sitä, miltä näyttävät: täydellinen pieni perhe.

Petri pistää puhelimensa latautumaan olohuoneen pienelle sohvapöydälle. Asunnossa ei ole mitään ylimääräistä. Viherkasveja on kaksi, ja ne kukoistavat ikkunan lähellä lipaston päällä. Missään ei loju turhia papereita, kyniä, mukeja tai koriste-esineitä. Norsunluunvalkea matto on täydellisesti olohuoneen keskellä, television ja sohvan välissä, lattian hohtavasta valkeudesta liikaa erottumatta. Ei ole tauluja, ei verhoja ikkunoiden edessä, ei hyllyjä.

Petri istahtaa sohvalle uutisia katsomaan, ja niiden lopputunnusmusiikin jälkeen nuorempi lapsista tulee istumaan hänen viereensä. Tytöllä on punertava tukka ja paljon pisamia kasvoillaan, ja hänen ruskeat silmänsä näyttävät suurilta pitkien ripsien vuoksi. Hän erottuu sohvalta kummallisesti, ehkä siksi, että Petri ja hänen vaimonsa ovat molemmat vaaleahiuksisia ja kovin pisamattomia.

”Tule isi leikkimään”, tyttö sanoo katsottuaan hetken mainoksia. Vaimo vilkaisee tyttöä hymyillen.

”Selvä”, Petri sanoo, ja hänen noustessaan sohvalta tyttö on jo kirmannut edeltä omaan huoneeseensa. Sekin on valkoinen kaikin puolin, puista talonmuotoista sänkykehikkoa ja harmaata leluhyllyä lukuun ottamatta. Jopa polvenkorkuinen nukkekoti on lattiasta katoon, sisältä ja ulkoa, täysin valkoinen, ja sen sisältämät puiset ja pastellinsävyiset kalusteet saa tarvittaessa piiloon sen sulkeutuvien seinien taakse. Kaikki lelutkin saa

huoneesta piiloon kaappien ja hyllyjen sisälle, niin ettei silmään varmasti satu mitään harmaata kirkkaampaa väriä.

Tyttö kiskoo auki yhden leluhyllynsä vetolaatikoista ja ottaa esille nukkeja. Sen jälkeen hän avaa nukkekodin ja antaa isänukun Petrille, joka juuri istahtaa risti-istuntaan tytön viereen. Hän joutuu istumaan kumarassa pystyäkseen leikkimään tytön kanssa.

Isänukke muistuttaa hyvinkin paljon leikkijäänsä. Vaimolla on joskus tapana touhuta miniatyyritavaroita, ja hän on tehnyt isää ja itseään muistuttavat nuket. Lapsinuket on ostettu kaupasta erikseen. Isänukella on Das-massasta muotoiltu pää ja samanlainen koukkunokka kuin leikkijällänsäkin, mutta poskipäävät ovat turhan korkeat. Hiukset sille on askarreltu vaaleasta langasta. Vaikka osa langoista on ajan myötä putoillut ja katkennut, siisti jakaus pysyy niin nukella kuin miehelläkin. Vaatteetkin ovat yhä samankaltaiset kauluspaitoineen ja vaaleine housuineen.

Äitinukke ei muistuta enää tekijäänsä juurikaan. Vaimo pukeutuu vain sellaisiin vaatteisiin, joissa on mukava liikkua, ei mekkoihin. Hänen hiuksensa ovat lähes aina poninhännällä ja kasvot meikittömät, väsyneetkin.

”Tämä äiti laittaa nyt ruokaa, kun se isi on tulossa töistä”, tyttö sanoo.

”No tämä isi onkin ajoissa, kun sillä olikin ylityötunteja.”

”Eikä ole, kun luoka ei ole vielä valmis”, tyttö sanoo ja työntää isänukkea kauemmaksi hymyssä suin.

”Ruoka.”

”Ruoka”, tyttö toistaa nyökäten ja asettaa äitinukun keittiöön.

”Tämä isi tulee nyt kuitenkin.”

”Luoka ei ole valmis!” tyttö sanoo heilutellen äitinukkea.

”Miksei? Johan minä sanoin, että on ylityötunteja.”

”Etkä sanonut. Nyt sinun pitää odottaa.”

”No mitä se äitinukke on sitten tehnyt, kun ei ole ehtinyt laittaa ruokaa?” Isä asettaa nukkensa olohuoneen sohvalle.

”Mutta kaipa tässä kelpaa televisiota katsella hetkisen, sillä aikaa kun emäntä pistää ruuan tulille, vai mitä?”

”Joo, odota siellä, niin tämä pistää ja tulee oikein lempiluokaa.”

”Ruokaa.”

”Ruokaa”, tyttö toistaa nyökäten.

Petri silittää tytön hiuksia pois tämän silmiltä. Hänkin nyökkää hyväksyvästi saadessaan kätensä vapaaksi isänukan lepäillessä sohvalla.

”Petri, mikä tämä on?” Vaimo ilmestyy huoneeseen kantaen kädessään pientä esinettä.

Hänen puhdistaessaan keittiönpöytää rätti on pudonnut pöydän alle, ja silloin hän on huomannut sen. Eihän sitä ollut vaikea huomata valkoisen pöydän valkoisesta pohjasta, varsinkaan siitä kyseisestä kulmasta, josta vaimo on kumartunut tiskirättiä poimimaan. Pieni musta esine pisti heti silmään, vaikka se olikin teipattu aivan nurkkaan kiinni.

Petri ojentaa kättään, jotta vaimo antaisi esineen hänelle. Hetken vaimo vielä katselee sitä huuliaan imeskellen, mutta ojentaa sen sitten miehelleen olkiaan kohauttaen: ”En todellakaan tiedä mikä se on, mutta se oli tuolla pöydän alla. Putosi kun siivosin.”

”Ahaa”, Petri sanoo ja pyörittelee pientä levyä kädessään. Teippipinta on jättänyt sen toisen puolen vähän tahmeaksi. Petri kurtistaa kulmiaan.

”Se voisi olla näille tietokone”, tyttö ehdottaa.

Tiivistunnelmainen trilleri, jossa neljä elämää risteää odottamattomalla tavalla.

Mikan lapsuus loppuu siihen, kun hänen äitinsä saa sairaskohtauksen lastenhuoneen lattialla. Alkaa vuosien sijaisperhekiekierre, joka jättää nuoreen mieheen syvät jäljet. Mika menee eteenpäin mutta ei unohda. Itsenäisen elämän alettua lapsuuden kokemukset kummittelevat yhä mielessä.

Teemu on ratkennut päihteisiin ja löytää itsensä ruhjottuna Oulun yliopistollisesta sairaalasta. Häntä hoitaa Anni, jonka osastolta on kantautunut viime aikoina huolestuttavia uutisia.

Vaarallisia lääkkeitä on kadonnut, ja jo toipumassa olevien potilaiden kunto on yhtäkkiä romahtanut. Mitä sairaalassa on oikein tekeillä?

Sitten on vielä Petri. Hän keskittyy työhön, kun vaimo pitää huolen lapsiperhearjen pyörittämisestä. Viime aikoina puoliso on kuitenkin käyttäytynyt oudosti – hän katoaa kylpyhuoneeseen puhumaan pitkiä puheluita ja tuntuu viihtyvän kaupungilla.

Petri aikoo selvittää, mistä on kyse.

Aino-Elina Unkuri on oululainen kirjailija ja toiselta ammatiltaan terveydenhoitaja. Lukijana häntä kiehtovat kauhu sekä tiivistunnelmaiset romaanit.